

Türk Parasına Dönüştürülecek Sözleşmelere İlişkin
Damga Vergisi Uygulaması Hakkında

22/11/2018 tarihli DV-22/2018-1 sayılı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafında 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına göre yayınlanan "Türk Parasına Uyarlanacak Sözleşmelerde Damga Vergisi" uygulanması hakkında Sirküler yayımlanmıştır.

Belli parayı ihtiva eden sözleşmeler Damga Vergisi Kanunu ya da özel kanunlarda herhangi bir istisna hükmü yer almadığı sürece nispi damga vergisine tabi bulunmaktadır. Belli parayı ihtiva eden sözleşmelerin değiştirilmesi halinde ise değişikliğe ilişkin kağıdın, **artan tutar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.**

Bu çerçevede, 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında döviz cinsinden düzenlenmiş olan sözleşmelerin bedellerinin Türk Lirası (TL) olarak yeniden belirlenmesine ilişkin düzenlenen kağıtların;

- Sözleşmelerin diğer maddelerinde (taraf, süre uzatımı, yeni iş ilavesi vb.) bir değişiklik yapılmaksızın münhasıran **bedele ilişkin düzenleme yapılması,**

- Yapılacak düzenleme sonrası Türk Lirası cinsinden belirlenecek toplam bedelin, ilk sözleşmede yer alan döviz cinsinden bedel ile değişikliğe ilişkin kağıdın düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınınca ilan edilen cari döviz satış kurunun çarpımı suretiyle bulunacak **tutarı geçmemesi,**

- İlk sözleşmeye **atıf yapılmış** olması

... şartlarını birlikte taşıması halinde, söz konusu değişikliğe ilişkin kağıtlardan ayrıca **damga vergisi aranılmayacaktır.**

Diğer taraftan, sözleşme bedelinin Türk Lirasına uyarlanmasına yönelik düzenlenen kağıdın, yabancı para ile düzenlenen;

- Sözleşmelerin diğer maddelerinde bir değişiklik yapılmaksızın, düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kurlarına göre hesaplanacak tutardan **daha yüksek bir bedel** içermesi durumunda,

- İlk sözleşmedeki damga vergisinin **azami tutardan ödenmemiş** olması kaydıyla,

- Artan tutar üzerinden **damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.**

- Yabancı para cinsinden düzenlenen sözleşmelerde damga vergisinin **azami tutardan ödenmiş olması halinde** ise, değişikliğe ilişkin kağıdın yukarıda belirtilen nitelikleri haiz olması kaydıyla, **artan bedel nedeniyle** bu kağıttan **ayrıca damga vergisi aranmayacaktır.**

- Bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin düzenlenen kağıdın, ilk sözleşme yerine **yeni bir sözleşme olarak** veya aynı sonucu doğuracak şekilde bedel dışındaki unsurları da değiştirecek şekilde düzenlenmesi halinde, bu kağıt için genel hükümler çerçevesinde **damga vergisi aranılacağı tabiidir.**

Örnek 1:

05/05/2016 tarihinde toplam sözleşme bedeli 100.000 USD olan bir sözleşme imzalandığını; 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında, 2016 tarihli sözleşmenin diğer koşullarında bir değişiklik olmaksızın sözleşme bedelinin Türk parası ile değiştirilmesi için 14/09/2018 tarihinde ilk sözleşmeye atıf yapan bir sözleşme düzenlenmiş olduğunu varsayalım (14/09/2018 tarihinde geçerli TCMB döviz satış kuru 1 USD=6,3681).

İlk sözleşmedeki toplam tutarın değiştirilmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14/09/2018 tarihi itibarıyla 05/05/2016 tarihli sözleşmenin toplam bedeli, (100.000 USD *6,3681) 636.810 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin 14/09/2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 636.810 Türk Lirası veya **altında bir bedel** olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kağıt nedeniyle **damga vergisi aranmayacaktır.**

- Bedelin 636.810 Türk Lirasını **geçmesi halinde**, değişikliğe ilişkin kağıt için artan tutar üzerinden nispi **damga vergisi alınacaktır.**

İşin bir kısmının gerçekleşmesi nedeniyle bakiye tutarın değiştirilmek istenmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14/09/2018 tarihi itibarıyla 05/05/2016 tarihli sözleşmeye konu işin % 60'ının tamamlandığı durumda, kalan % 40'luk kısmı için ilk sözleşmenin bedeli, (40.000 USD *6,3681) 254.724 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, işin kalan kısmına ilişkin bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine yönelik düzenlenen 14/09/2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 254.724 Türk Lirası veya **altında bir bedel** olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kağıt nedeniyle **damga vergisi aranmayacaktır.**

- Bedelin 254.724 Türk Lirasını **geçmesi halinde**, artan tutar üzerinden **nispi damga vergisi alınacaktır.**

Örnek 2:

05/05/2016 tarihinde 10 yıllık sözleşme imzalandığını, sözleşmede yıllık bedelin 10.000 USD, toplam sözleşme bedelinin ise 100.000 USD olduğu belirlemelerine yer verildiği; daha sonra 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında 20/09/2018 tarihinde sözleşme bedelinin Türk parasına çevrildiğini ve sözleşme süresinin de aynı bedelle **1 yıl uzatıldığı** varsayıldığında, sözleşmenin Türk Lirasına çevrilmesinde **bedel artmasa dahi süre uzatımı nedeniyle uzatılan süre için belirlenen yeni bedel ve uzayan süre dikkate alınmak suretiyle damga vergisi hesaplanması gerekecektir.**

Diğer taraftan, ilk sözleşmenin **başka hükümlerinde de değişiklik olması** veya bu sözleşme yerine geçecek tamamen **yeni bir sözleşme yapılması** durumunda, bu sözleşme ihtiva ettiği toplam tutar üzerinden genel hükümler çerçevesinde **nispi damga vergisine tabi** olacaktır.